

Český jazyk – 8.třída

12.zadání

Práce s textem

Realismus

Text 1

Tento příběh začíná poslední den starého roku a končí první den roku nového. Ve velkém městě vládla výjimečně **krutá** zima. Otec holčičky přišel o **zaměstnání** a její matka nemohla uklízet tržiště, **poněvadž** již celý týden trvala chumelenice, a **kupci** na náměstí neobchodovali, protože se obávali, že zelenina a ovoce v takovémto počasí zmrznou. V **podkroví** byla větší zima než obvykle. Malá holčička každodenně procházela ulicemi města, avšak do teplých kožichů zahalení lidé ji **rychle** míjeli a pospíchali do útulných domovů. Nikdo zápalky nepotřeboval.

Neseď na sněhu, jinak zmrzneš a budeš nemocná-upozornil ji starostlivý kolemjdoucí, nenapadlo ho však koupit sirky. Zřejmě je nepotřeboval, a navíc neměl ve zvyku utrácet zbytečné peníze. Ulice se vyprázdnily. Blížil se Nový rok. Holčička si všimla, že z nebe padá zářivá A pomyslí si, že někdo zemřel. Říkala to vždycky její babička, kterou měla moc ráda a která navždy odešla na podzim minulého roku.

Přečti si text a do sešitu literatury vypracuj následující zadání:

Pracuj s textem č.1

1. Najdi vhodná synonyma ke zvýrazněným slovům v textu.

krutá-

kupci-

zaměstnání-

podkroví-

poněvadž-

rychle-

2. Ve který den se stala tato událost?
3. Jak často chodila holčička procházet ulice?
4. Doplň vhodné slovo na místo vynechané v textu.
5. Rozhodni, která informace je pravdivá:

a/V malém městě vládla krutá zima.

pravda-lež

b/Otec a matka ztratili práci.

pravda-lež

c/Kupci neprodávají venku, protože by zmrzli.

pravda-lež

d/Nikdo neměl peníze, aby si koupil sirky.

pravda-lež

Text 2

Holčička zapálila čtvrtou sirku. Z tmavomodrého nebe se odtrhla další hvězda. Mírným obloukem spadla k jejím nohám a překvapená holčička pozorovala, jak se Hvězda zvětšuje a obklopuje ji svou září. Ale ano. To je babička! Vzala vnučku za ruku a jemným hláskem řekla:

„Nikdy již nepoznáš hladu,

ani bídy, ani _____,

Netrap se již ničím víc,

zlého tě nepotká _____,

S tebou jsem a slyš slib ten,

Že ti splním každý _____.

Můžeš se mnou jít, kdy chceš.“

Holčička se přitiskla k babiččině zástěře a obě dvě odletěly vysoko, vysoko. Tak vysoko, že světla velkého města jim seshora připadala jako lampičky na vánočních stromcích.

Následujícího dne kolemjdoucí našli na chodníku tělíčko malé holčičky se zápalkami. Jakkoli mohla být tak nerozumná, že usnula venku, když je takový mráz. Umrzla. Kroutili hlavami a nějaký chlapec jí vyndal ze zaťatých ručiček zápalky a běžel s nimi domů, aby rozdělal oheň v kamnech. Patřil k těm, kteří nemají rádi, když se s něčím plýtvá...

Zdroj: Hans Christian Andersen: Děvčátko se sirkami, upraveno

Do sešitu literatury vypracuj následující zadání, pracuj s textem č.2

6. Doplň slova v textu 2, aby byl zachován rým.
7. Kolik záparek holčička použila?
8. Najdi v textu 2 vhodný výraz pro – pracovní oděv, zařízení na topení, zakřivení do polokruhu
9. Které významy může mít slovo zářít?
10. Které tvrzení není pravda: Chlapec holčičku okradl. Lidé litovali, že holčičce nepomohli. Chlapec svůj čin nebral jako krádež. Lidé holčičku považovali za pošetilou.
11. Vypracuj na papír A4 ilustraci k pohádce.